

Överförmyndaren informerar om:

Förvaltning av omyndiga barns tillgångar

Barn under 18 år är omyndiga, men en ungdom som fyllt 16 år ska få tillfälle att yttra sig över viktiga beslut. Föräldrar som har den rättsliga vårdnaden om barnet är legala förmyndare.

Föräldrars förvaltning av omyndiga barns tillgångar

När föräldrarna är förmyndare bestämmer de hur det omyndiga barnets tillgångar ska användas och placeras, om inget annat finns stadgat. Om barnets tillgångar överstiger åtta prisbasbelopp (8x46 500=372 000), eller om barnet äger fast egendom är förmyndarna skyldiga att anmäla det till överförmyndaren.

Varje år ska förmyndarna lämna årsräkning till överförmyndaren och redovisa hur barnets medel förvaltats.

Särskilda bestämmelser gäller om ett barn är förmånstagare av en försäkring eller erhåller arv eller skadestånd. Beloppet ska då sättas in på spärrat bankkonto om det överstiger ett prisbasbelopp (46500 kr år 2019 och 47300 kr år 2020).

Även i andra fall finns regler för insättning på spärrat konto. För att göra uttag från spärrat konto krävs överförmyndarens tillstånd.

Oavsett om barnets tillgångar överstiger eller understiger åtta prisbasbelopp är föräldrarna skyldiga att förvalta tillgångarna på ett sätt som stämmer överens med föräldrabalkens regler. Barnets tillgångar får endast användas för barnets utgifter och behov och inte för föräldrarnas. Barnets tillgångar får inte heller skänkas bort. Om föräldrar/förmyndare inte tillvaratar sina barns intressen kan de bli skadeståndsskyldiga mot barnet.

I vissa situationer krävs överförmyndarens samtycke

Vid vissa handlingar måste överförmyndaren samtycka. Det gäller t.ex. när ett barn ska köpa eller sälja en fastighet, bostadsrätt eller tomträtt, om barnet ska ta emot en gåva som rör fast egendom, bostadsrätt eller tomträtt, om barnet ska låna eller låna ut pengar eller om barn som har tillgångar över åtta prisbasbelopp ska köpa aktier. Överförmyndarens samtycke krävs också om föräldrarna vill låta en omyndig som fyllt 16 år driva rörelse.

Ibland behövs en god man för den omyndige

Om en förälder/förmyndare och ett omyndigt barn ska vidta en rättshandling. För rättshandling mellan föräldrar/förmyndare och omyndiga barn behövs en god man som företräder barnet. Det gäller exempelvis om en förälder vill ge en fastighet i gåva till barnet.

Särskilda beslut av överförmyndaren

Överförmyndaren kan besluta om inskränkningar i föräldrarnas/förmyndarnas fria förvaltning om det finns särskild anledning. Det går att ordna särskild överförmyndarkontroll även om ett barns tillgångar understiger åtta basbelopp. Det kan ske vid arv, testamente, gåva eller om barnet är förmånstagare av försäkring eller pensionssparande.

Arvsavstående

En förmyndare får inte avstå från arv eller testamente för den omyndiges räkning. Möjligheten att avstå från arv för särkullbarn enligt ärvdabalken 3 kap 9 § finns kvar.

Gåva

När det gäller gåva kan villkor om särskild överförmyndarkontroll ställas upp, men det måste i så fall göras innan gåvan är fullbordad. Givaren måste skriftligen anmäla gåvovillkoren. Exempel: en farfar vill ge sitt barnbarn 100 000 kr och skriver först ett gåvobrev där det står att gåvan (penningssumman) ska vara överförmyndarspärnad. Gåvan fullbordas när farfar sätter in pengarna på ett bankkonto för barnbarnets räkning.